

Bilkjøring og alkohol – nyttig bok

Michael 2007;4:598–9.

Steensberg J. *Trafik og alkohol. Dansk forebyggelsespolitikk gjennom det 20. århundrede set i nordisk perspektiv*. København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 2007.

ISBN 978-87-17-03964-3. 436 s. Ill. Pris: DKK 295,-.

Forfatteren av den foreliggende bok, Jens Steensberg (f. 1936) var 1983-87 embetslege i Frederiksborg Amt i Danmark, etter å ha vært kontorsjef i Miljøstyrelsen siden 1972 og ansatt i Sundhedsstyrelsen fra 1965, fra 1970 som overlege. Han er Ph.D. fra 1987 med et arbeid om politisk-administrative beslutningsprosesser innenfor miljø og hygiene. Det var altså en garvet samfunnsmedisiner som i 1999 tok fatt på et stort oversiktsarbeid over forholdet mellom trafikk og alkoholbruk. Som embetslege hadde han også rettsmedisinske funksjoner, og erfaringene fra arbeidet med trafikkulykker var derfor en naturlig inspirasjon.

Imidlertid var det klart at forholdene i de nordiske land ikke er like på dette feltet. I Danmark er alkoholpolitikken og holdningene overfor alkoholbruk generelt mildere enn i de øvrige nordiske land. Dette gjelder også for synet på å føre motor kjøretøy i alkoholpåvirket tilstand. Norge later til stort sett å være i den strengeste enden av skalaen, både med alminnelige fordømmende holdninger i befolkningen overfor fyllekjøring og med kompromissløs lovgivning.

Som eksempel kan nevnes promillegrensen. Her var Norge det første land i verden med en fast promillegrense. Den kom i 1936, og grensen var

da 0,5 ‰. Fast promillegrense ble innført i lovgivningen i Sverige i 1941, i Island 1959, mens Danmark og Finland først fikk fast promillegrense i 1976! I Sverige ble denne faste grensen satt til 0,2 ‰ i 1989, fulgt av Norge i 1999. Hvorfor er det blitt slike forskjeller?

Det er dette forfatteren har forsøkt å svare på ved å gi en sammenliknende oversikt over forholdene i de forskjellige nordiske land. Oppgaven har ikke vært lett, blant annet fordi utviklingen av biltrafikken har vært forskjellig i de ulike landene. I Norge var det blant annet sterke begrensninger for bilsalget fra begynnelsen av den annen verdenskrig og helt til 1960.

Forfatteren har imidlertid særlig interessert seg for det politiske og kulturelle bakteppet for utviklingen av nasjonale forskjeller. Liberale politikere i Danmark, tidvis mange avholdsfolk blant norske toppolitikere osv. er momenter som er kommet med i den detaljerte gjennomgangen som er systematisert for de enkelte land. Temaet alkohol og trafikk er satt inn i en bred, generell kontekst for hvert av landene. Det er tallrike illustrasjoner. Det er også tabeller og diagrammer, især om trafikkdødsfall. Litteraturlisten er meget omfattende.

For alle som interesserer seg for trafikk og alkohol, er boken ikke til å komme utenom. Den vender seg imidlertid også til alle som arbeider med ulykkesforebyggelse generelt. Den bør være samfunnsmedisinsk standardlesning fordi man her får beskrevet og drøftet sammenhengen mellom generelle holdninger i samfunnet og forebyggende arbeid på en meget instruktiv måte.

Øivind Larsen

Universitetet i Oslo

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin

Gruppe for medisinsk historie